

Catalunya, una economia dependent?

Jacint Ros Hombravella (*)

Es va partir d'agrair l'oportunitat de xerrar una estona sobre macroeconomia catalana al fil del llibre «Catalunya, una economia decadent?», treball divulgatiu que vol aprofitar l'existent en aquesta recerca poc recolzada per institucions (hores d'ara, l'aparició de l'estudi de Montserrat Colldeforns (92) sobre balança fiscal i de la Taula Input Output –Cambra– suposen noves aportacions a tenir, ja, molt en compte).

Decadent i dependent

Dues puntualitzacions sobre aquesta base del llibre del conferenciant:

– Quant al qualificatiu hipotètic de «decadent», és útil potser, donada la munió de reptes amb que s'encara la nostra economia - la terciarització palesa, el tamany estructural de les activitats, el dèficit fiscal, la concentració urbana excessiva i la gran apertura de la nostra economia que la fa dependent, per exemple del mercat i dels capitals espanyols.

– Potser en aquest darrer punt rau la possible aportació del treball de referència.

Ens movem en un camp d'estimacions que tenen diversos graus de fiabilitat. Oscar Morgenstern va assenyalar que seria bo que al costat de cada estimació es fes constar el seu grau de fiabilitat-seguretat.

En el nostre cas podem parlar de: A - Bona fiabilitat

B - Regular

C - La més incerta, per exemple les estimacions residuals.

Exemple d'A poden ser les estimacions del comerç amb l'estranger de la Cambra o, ara, l'estimació Colldeforns de la balança fiscal amb l'Estat espanyol. Exemple de B poden ser les estimacions de capital estranger o turisme corresponent a Catalunya Exporta. Exemple de C són les estimacions de moviments de capital privat a l'interior de l'Estat del que s'han fa l'estimació per Catalunya d'acord amb les identitats de balança i amb els components coneguts.

El camí és, doncs, avançar en aquesta depuració de fiabilitat d'estimacions, al si de la tradició d'aquesta recerca - C. Pi i Sunyer, Trias Fargas, Sardà, Montserrat i jo, Llarch, etc. Quantes més estimacions de components de la balança tinguem de classe A tant millor. L'aparició de les Taules Input Output 87 permeten aquest pas per a la balança comercial interior i per als serveis.

Trets bàsics estructurals

Sobre aquestes bases de coneixement es dibuixen alguns trets bàsics, diria que estructurals, de la macroeconomia catalana. En síntesi:

– El «gir extern» –total de transaccions cap enfora– de l'economia catalana s'acosta –sempre 1987-88– als 10,5 bilions, el que representa el 162% del PIB català. Gran obertura, i per tant condicionament, extern, de l'ordre de petites/grans economies com ara Holanda. L'economia del Principat com un passadís, es va dir.

(*) Catedràtic de Política Econòmica de la Universitat de Barcelona

Com a principals components d'aquesta balança de transaccions externes –estranger, propiament dit, i Espanya– poden ser:

Comerç amb l'estranger:

Exportacions 1 bilió

Importacions 2 bilions

Dèficit comercial, doncs, intens, però del mateix ordre de magnitud relativa que al conjunt estatal. La compensació –parcial– ens ve per les altres partides (capital i turisme). Turisme estranger, uns 400 mil milions nets. (A base d'imputació segons la nostra capacitat hotelera i de campings).

Comerç amb Espanya:

A la conferència (abans de disposar-se dels resultats de la Taula Input Output) es va avaluar d'acord amb els estudis Castells-Parellada anteriors:

– «Exportació» 1,6 bilions (2/3 de la nostra exportació total, 22% PIB).

– «Importació» 1,5 bilions. El que dóna un saldo comercial positiu molt petit, segons havia estimat Trias Fargas (L'estimació Taula Input Output de la Cambra és prou diferent: Exportació 3 bilions i importació 2 bilions, amb una connexió superior i un saldo positiu molt més rellevant).

Transferències públiques, component clau. Les estimacions més acurades donen per 1987-88:

– Recaptació estatal a Catalunya 1,6 bilions, (creixents al menys a 15% nominal anyal), despesa 1 bilió.

Aquí cal situar el cost dels «serveis centrals generals», tipus Govern, Parlament, afers exteriors, defensa, etc. que en certa mesura es tindrien que assumir amb una solució d'independència i el tema de la solidaritat entre àrees de diferent nivell de renda.

Capitals: L'entrada neta de capital estranger es pot avaluar en uns 350.000 milions, el que ve a representar el 35% de tota la inversió estrangera a Espanya i un 1/5 de la total formació de capital a dins de l'economia catalana. L'estimació de l'entrada neta de capitals privats procedents de la resta de l'Estat és, per les raons abans esmentades, de fiabilitat estadística molt més relativa. A la sessió i sobre aquest tema es van fer les principals remarques següents:

– Es normal que l'economia catalana sigui un bon lloc d'inversió per capitals espanyols: Nivell, avançament relatiu, mercat català i presència en el mercat espanyol, solvència, rendibilitat, etc.

– El sector bancari espanyol sembla ser inversor net a Catalunya (estudis Joan Cals 91).

– L'entrada de capitals espanyols ha anat adreçada a la inversió productiva o a l'adquisició d'actius industrials, immobiliaris o terciaris existents. Pot equivaldre quantitativament a la sortida per transferències públiques però el seu significat econòmic és totalment diferent doncs té una contrapartida palesa.

– Si sumem l'entrada de capital estranger i la procedent de la resta de l'Estat (privada), avaluable entre 600.000 i 700.000 milions anyals) ens situem entre 1/2 i 2/3 de la formació total de capital a Catalunya. La pèrdua de control sobre el sistema empresarial a Catalunya n'és una complicació.

– Aquests moviments de capital privat podrien ser els més sensibles, al menys tan com les relacions comercials, al canvi de estatus nacional de Catalunya (procés d'estrangerització).

Qualificació econòmica de les opcions independentistes

No es vol esquivar la qualificació econòmica de les opcions independentistes (ben entès que aquestes es plantegen dins el marc de relacions europees):

1) Cal estudiar-les molt millor, unes posicions que es presenten fins ara amb un sospitós aconomiisme –a Catalunya–.

2) Els traumes o costos serien prou intensos sobre l'esdevenidor de l'economia catalana, potser per 10 anys.

3) En Bona Política cal no amagar-los.